

Pirmais fohlis us laimi

1eb

N° 3/109

laika-laiweklis wezzeem un jauneem,

ihpafchi

fohlaš-behrneem

zests no

Uvīschu apgabdatajeem.

[Pantenus, H.]

Jelgawā 1838.

Drukts pēc Zahna Wīdrīka Steffenhagen un dehla.

B r i h w d r i k k e h t

peh3 tahm eeksch liffumeem nospreestahm sinnahm.

Rihgã, **Dr. C. C. Napierſky,**
6tã Row. mehn. d. drikkėjamu grahmata pahrluhkotaje.
1838tã gaddã.

Preekſchrunna.

Ur Deewa paligu, mihli Laſſitaji! laidifchu at-
tal kahdu jaunu grahmatainu zeltã. Iſtahiſtiſchu
ſalabb to darru, un zerreju Juhs mannam dar-
bam ne buhfeet prettiim. Biju kahdã rihtã pee
Steffenhagen kunga, grahmataſ pahrdohſcha-
naſ ſahl, bij man pahri rubbuli kullẽ un grib-
beju grahmataſ piert ſawahm ſkohlahm, behr-
neem to palaffiht. Nemmu Stendera paſakkaſ
grahmatu no plaukta, praſſu zil makfa? Ut-
bild we3 kungẽ eekleppodamees: 70 kap. ſubr.
Waizaju zil makfa Robiſonſ? Utbild 90 kap.
Waizaju zil makfa Indrikiſ no Ohſolakaſna un
Pehteriſ weentuliſ? Utbild 30 kap. gabbalã.
Waizaju zil Launi3a UB3 makfa un winna kat-
liſmuſ? Zebkatra grahmataina makfa 15 kap.
ſubr. Tẽ ſahku ar we3zu kungu ſtrihdetees un
ſalku: nudeen Juhs ne darrat labbi un dikti
plehſchat, to jaw ne warr eeſpeht makfaht, tiſ
warren leelu nauđu por neeku UB3? We3zaiſ
paſratta galwu un ſakka: ſemmi ne gribbat ſuh-
boht, un tomehr gribbat augluſ? Tẽ peenahk
wehl divi jauni kungi klaht, un paſmeijahſ pah
muſſu ſtrihdu. Salka weenſ, ta UB3 talabb
bahrga ka ſarkani bohkſtabi ſtarpã. Salku redſ-
nu — ta neeka ſarkana pehrwe, woi tad ta tiſ
daubſ iſwewk? Utbild winni: ta pehrwe gan ne,
bet redſat, pee teem ſarkaneem bohkſtabeem tur

ihpaschi druckaht; Kad tohs melnus rakstus spee-
scham, tad — kur tee farkani bohstabi — irr
tukfchi zaurumi atstahiti, un tad janoleef pehz jeb-
katra lappa ihpaschi un jaspeesch tee farkani bohst-
stabi wirfū un tas darra leelu darbu. Gramatu
fehjei nemm 5 kap. par wahfu, nu zif tad mums
atleekahs? Par lusti druckaht ne gribbam; ap-
nihst scho darbu gan ahtri, ja schis darbs pelau
ne isdsenn. Mums tā runnajoht, eenahf Stes-
fenhagen kungs, un labbu deenu dewis ween un
ohtrreis un redsejis ka mums ahtri mesdameem
wahrdus weens prett ohtru, ne bij wallas labbu
rihtu prettim doht, nahf muhsu starpā jautā-
dams: kas irr? Utbildam, stahstam weens un
ohtrs kas bijis un schee noyrattuschi to strihdinu
usnemm wallodu, fazzidami: manni tehwi teh-
wi scho drikketaju darbu irr uskohpuschi, un to
gan labbi pasihstu. Pee mums Kursemmē naw
tā kà Wahzsemmē. Tur kad drikke kahdu grah-
matu, us pirmu lahgu fadrucka 30,000 gabba-
lus, naw pufsgads tē schee nohst, nemm no
tahs paschas surtes atkal 20,000 un tad 10,000
gabbalus, un weenā gaddā wiffas ispirktas. —
Kam trekna semme un raschiga labbiba, fo tas
dauds praffa pehz tirus? Kad gan labbiba
lehtha, ja tif pa pilnam audsis, winsch tomehr
isdenn sawu pelau. Kam zaura semme tas gai-
da awises lassihz zif Nihgā us plazzi dohd; Kam
mas audsis — tam jamekle tas wiffulabbakais
tirgus. Zuns pirzejeem schim brihscham zau-
ras fulles — mas pirzeji, tad nu jamekle wiffu-
labbakais tirgus. Utbildu: nu ja naudas mas,
tad jaw ne tif pirzeji ne gaddisees ja prezze dah-

ga? Us to winni falla: kas bohs — pee mums
irr tā: katrs fohlineisters gribb ihpaschu NBZ,
katrs mahzitais ihpaschu katlismu, draudsēs gribb
weetahm wezzu, weetahm jaumu dseesimu grah-
matu, weens scho, ohtrs zittu sprebbiku grah-
matu, fo weens daudsina, no ta falla ohtrs:
man ne patihl! un kad to fohlineisteru mas, un
to mahzitaju naw dauds, un tahm draudschm
sawabi padohma deweji, tad ne warram wairaf
kà 500, ja dauds tad 2000 grahmatas no wee-
nas surtes drikkeht, un kad gan lehti pahrdoh-
sim, tomehr masumu pirl. Kad no weenas
surtes dauds pirl, tad to grahmatu warr lehti
pahrdohht, bet kad dauds sawadas grahmatas
jabrukka, tad masa pelna. Tee bohstabi pee
mums irr dahrai, un bohstabu salizzejus ne
warr aplam dabuht, papihris jawedd no tahle-
nes schurp, druckas speedeji wiffi, kas pee schi
darba irr, gribb ehst un dsert un gehrbtees,
gribb, zauru nebbelu istabā, kà zeetunā, ee-
sehgti bijusch, pa swehdeenahm kur iseet palu-
stees, un wiss tas malsa naudu. — Nu palee-
kam wiffi flussu, un mans wezzais grahmatu
pahrdewejs pasmeijahs un praffa: kahdu grah-
matu tad nu pirkseet? Utbildu: schim brihscham
nelabdu. Jagudro wehl mums, woi ne warre-
sim lehtakas lassamas grahmatas fohlas behr-
neem dabuht. — Salku Steffenhagen kun-
gam, woi ne warr darriht tā: nemsim no awi-
schim tohs stahstus ahra kas derrigi, noliksim
bohstabus kohpā saliktus pee mallas, nemsim
papihri kas palehtaks, un kad tif dauds kohpā
irr kà buhtu fo rohkā nemt, kahdas 50 lappas,

tad liksim tohs nodrukkaht, un pahrdohsim to grahmatu. Wezzais pakratta gahwu un pafschaud un mehš sakkam: Deewš palihds! un wiini atbild: paldeewš, un leek tohs wahrduš flahht: lai eet us laimi! To fazzijufchi gudrojama wiifi kopya: kahdu wirfrakstu liht schai grahmatinai, ko dohmajam drukkaht. — Saku: ko gudrojeet? Wezzais jaw fazzijis wirfrakstu. Sautsim scho grahmatinu: Pirmais fohlis us laimi jeb laika-kaweklis wezzeem un jauneem, ihpafchi ffohlaš-behrneem zelš no Awischi apgahdatajeem. Ja nu lassitaji Zuhš schim pirman fohlim prettim nahkfeet un tai kullē Zums naw tahdi zaurumi, ka 5 warra kap. gabbals no tahš warr isfchluhkt un Zums tahdi gabbali irr, un Zums tee naw wajjabfigi deht fahl un maiesš, tad wajzajeet pehz tahš grahmatinas kas pirnu fohli leek us laimi. Ja Zums patifs schis fohlis, tad nahkofschā gaddā liksim wehl ohtru fohli, us laimi u. t. j. pr. — Isfchkihramees rohkas pafneegdamees eefsch mihlestibas wiifi, un dabujam to mahzibu: lai gan ne turr peezi zilweki weenaduš wahrduš, ja tee tikween turr weenadu padohmu us labbu, tad teem strihds ahtri isfuhd un greefchahš us to labbus augtuš nest. — Weffali lassitaji! Wehletohš nahkofschā gaddā atkal kahdu preefchrundu rakstihht tam ohtram fohlim us laimi.

Jelgawā, tai 24tā Oktober 1838.

W. Pantenius,
Jelgawas Latw. rihta mahzitais.

Bliwera pamilie.

Rahdā jaukā widdū Sakschu semmē, ne wisfai tablu no ta pilfatina Auerstet, nu jaw buhs dasch gads, kahds semneckš ar wahrdu Bliwer dšihwoja, kam tas debbesu Tehwš bij dewis smullu un jauku seewinu, un schi Bliweru bij apdahwinajusi ar diweem wesseleem behlineem un ar daitu meitinu. Pee wiiffa, kas scho dšihwoschanu darra laimigu, Bliweram ne neeka ne truhke. To neween behrnini peenehmahš augumā, arri seewina, kaut fibka no fauleem, turrejahš weffela; wiifi kaimini Bliweru gohdaja un Deewš fweedrus pee darba fwehtija.

Rahdā wakkarā, kad usaru eskadrone (tas irr: jahjeju saldatu pulks no 300 jahjejeem), meerigi un preezigi fahdschā bij eejahjuschi, zauri jahdami us munsturu, tehws Bliwer (sehtš widdū) leewenēš sehdeja, kuhpedamu pihpiti sohbōš turredams. Pee wiinna kahjahm diwi no faweem behrneem spehleja. Masa Lihsite sewim atminus fanesse ugguns-kurru uszelt, lai us scho sawus mahla trauziaus usliktu; masais Mahrtinsch stibbinu kahju starpā panehmis, scho par stuhriku sirgu eeraudsijs, brihscham eebtaujahš: Woi stahwesi? un atkal: Redš kahds nu, woi

eefi? un tà darbojees neapnizzis, itt kà teescham nikkohs firgs winna preekschâ buhtu. Bliweram bij preeks, kluffinam to behrninu darbus wehrâ likt, un wissuwairak kà Mahrntinsch puhlejahs, un, sineedamees schis pakluffu fakka: Nu, ja schim deenas semmes tehws dohtu kahdu trakku usara firgu waldbiht — tàpatt ar Deewa paligu schis firgu winnetu. To teescham warr zerreht.

Schè Bliwera fainneeze tehvam ais mugguras stahwejusi, schim pasitt us pletscheem fazzidama: Tehwiht! tew arr daschureis isprühktahda walloda, kà ne tiht klaufitees! Muhfu dehlam buhs par saldatu palikt! Lai Deews pafarga — lai Deews ne dohd neweenam saldatu deenas redseht!

Bet tehws Bliwer atbildeja: Lai Deews tas Rungs tam palihds, farwu gohdu walkaht un glabbah, jebkurrâ weetà kur Deews tam maisiti nowehlejis; woi nu usara, jeb ammatneeka, jeb arraja deenas redsedams. Kur Deews tam noliks dsihwoht, tur buhs labbi. Labbi jaw sinni, mahte: Weens no muhsu dehleem pehz debbes un semmes likkumeem peederr muhsu semmes tehvam un walbineekam. Woi nu Mahrntinsch jeb Kahrli. Kurram tu noliktu eet deenessi, un kurru tu paturretu pee sewim?

Mahrntinam! Mahrntinam, tam jaw buhtu jaet, kà zittadi mas iskriftu, fakka mahte itt kà fashuttusi. Naw ilgi tè paleek lehna, un fakka: Wihrin mihtais ne dohma, kà mannim weens behrns dsittaki firdi gutt kà ohtrs. Ne dohma arri, ja nu Deews Kahrli papreekschu dewis,

ne kà tohs zittus, un ja scho uswest us dsihwiwas zellu mannim bij til wissai gruh un pehzak arri to sibbiht un aubsinah, kà talabb tà fazzju. Pateesi, man tikween talabb buhtu schehl Kahrlii attalst, kà schis til sibls no lauleem, un bahl no waiga, un winsch til jauki peeglaudahs mannim allasch klah, un kur ohtrs tikko dsird, tur schis jaw raud. Schlirschanas behdas tam jaw sirsiniu salauftu, eekam tas buhtu no sehtswibbus isgahjis. Un kà tas jel mas warretu panest pulwera smalku un leelgabbalu trohksni un jabt libkeem pahri! Ne, tehtiht, pateesi, Kahrliis to ne warretu panest.

Ofur! kahda tawa gudriba, fakka Bliwer. Ne nemm par laumu: seewas gudriba, ihsa gudriba, teescham kà fakka, tà irr. Esmu daschu pulwera redsejis wihra sahbahts eekahpjam, ar mannim lohpa un pehz mannim — bet jo sibls behrninsch, jo tukls wihrs, to wairak neds 50 reis sadshwoju. Tahds, kur buhtu jadohma, tas wehrsi warr salauft un pariht, tas, woi dsirdi — til ahtri pee ta wehrscha atehdahs un sarishjabs, kà ne neeka wairs pehz ne warr eerht, un aistruhkt kallis, kà ne neekam wairs ne geld. Bet tam, kam affaras tuiju klah, tahds siblskaulinsch — tam brihscham, seewa! tee lauli tà fabreest, un padohmi tà schfirahs, kà, ja tas fahk farwu duhri starpâ kur likt — tab warr prast, kur tahds zirtis un kur tahds farwu gudribu peelizzis. — Mans Mahrntinsch justement naw tahds wehrschu rihjeis, bet schigls pulsis buhdams, buhs arri wihrs, derrigs wissai weetas. — Bet kas pee usara wajadsigs

— faprotti labbi seewa, — tahs leetas wairat
Kahrliin pee rohkas.

Lai nu buht, fakka seewa: lihds schim Kahr-
lis usaris naw, un ar Deewa paligu muhschigi
usara sirgam muggurâ ne tiks.

Kamehr wehl schee tâ aprunnajahs, tas usa-
ris, kam schein bij naktsmahja eerahdita, nahf
jahdams no akkas, fawa drauga sirgu pee roh-
kas wedsams. Us scho rohkas=sirgu fehdeja
masais Bliwera Kahrliis, taisnis kâ svezze un
azzis spihdeja preeka pilnas kâ dsirksteles. Usars
dohmajis wezzakus eepreezinahf, masajam pa-
waddus rohkas dewis, sirgam waktam huhda-
mam leef pasihki auteem sewim blakkam lehkaht.
Un masais Bliwera Mahrtsinsch dohmajis jo lab-
baki darriht, panehmis Kahrta sirdsinu, prohti
to sibbinu, rohkas, sfreen usara sirgam blak-
kam, blaudamees un schim pa ziffahm steepdams.

— Puifch, woi dohsees meerâ! usars schim us-
blauj, bet ne bij wairs meers. Sirgs, faskai-
tees fahf lehkt un sfreet; — usars wolti steidsahs
scho fakert; dauds ne truhke, tad sirgs un puisens
buhfu sewim kahdu kaulu maitajuschi. — Tê
masais jahjeis sawell stipri stangas, un us mat-
ta stahw sirgs, un masais gan schuhpojahs sir-
gam muggurâ, kâ peedsehriis wihrs, kas no froh-
ga isect, bet ne kritte semne, kamehr usars no
fawa sirga nolehziis, scho fakerr. Bahls gihmi,
gohdigs salbats puisenu kâ meetu nosprausch
wezzaku preekschâ fazzidams: Slawehts Dee-
wam, ne neeka ne kaitaja! — Slawehts Dee-
wam, fazzija arri wezzaki. Bet Bliwera Kahr-
lis fazzija itt preezigs: Nu esmu usara sirgu

walbijis; nu jaw zits ne gribbu buht, kâ ween
usars, un leels isaudsis, zittus swahrkus ne
walfaschu, kâ usaru swahrkus.

Tad fazzija tehws Bliwer sawai fainneezei:
Klausees, sewin, — tas wahrds ne bij run-
nahs, bes Deewa simas! Un schi atbildeja pa-
fluffu: Ja puisens pee tam paleel, lai Deewa
rohkâs! — Tahdas dohmas galwâ grohsidami,
schee puifitim rohkâs us galwu usleef, un schis
prohjam eedameem sirgeem blaustahs pakkaf:
Kluff! Etahw! Woi laufatees west us stalli?
Woi man obrtreif buhs nahft juhs walbiht? —
Kluff, klaufat, ja fallu: kluff! —

Un wezzaleem bij jasmeijahs pahf to ehrnu,
un tâ no weena un obrtra wahrda, un no weena
un obrtra barba, wezzaki labbi nopratte, zittadi
ne buhs: Kahrliis dohsees Salschu usaru pulkâ.
Puifitis peenehmahs augumâ un spehkâ, bet
sirgs palikke weenumehr, weegla us to, rau-
dahf, ja zitti bij noskummusch.

Igu laifu ne bij so raudahf, ir tad ne, kad
Kahrliis 17 gaddus wezs usaru pulkâ dewahs.
Ostadrone itt tuwu pee tehwa mahju weetas
kohrteli stahweja, un wiffi sinnaja: wirsneeks
bij gan bahrgs, bet pehz taisnibas, un turreja
labbu prahtu tiklabb prett semmes-tehwu, kâ
prett saldateem. Bet kahds prahts Bliwera
Kahrliin bij, to Kahrliis pats jo skaidri sinnaja,
un winna wezzaki arr to sinnaja. Talabb itt
pazeetigi un preezigi tee schkibrabs — tikween
Mahrtsinsch un jaunaka mahfina eefahke druszin
raudahf. — Bet kas tad ne sim behrnu assa-
ras? Tê tahds raud, tê atkal smeijahs. Un

wiffai scheem affaras isjubde, kad pehz pahri neddelahm Kahlis us diwi deenahm bij mahjäs pahnahzis fehrst. Neba kahjahm nahze! Bij smuffam, spohscham, barrotam behram muggurâ, un sirgs nahze lehzeend, un pee paschahm mahju durwim farauj jahjeis sirgu, un peeschi tam klirfschkeja nolehkdamam. Zehtht! fakka dehs, fchê nu diwus weefus fagaidijat us reiff, kas gaida no juhfu rohkahm schodeen un riht un pariht. Wirfneeks til schehligs bijs, manniim wehleht, fcho sirgu lihds us mahjahm panemt. Wirfneeks fazzija: es effoht labs um duhschigs puiffs; sirgu labbi prohtoht kohpt; un no wezza Bliwera un winna peederrigeem tam arri labba flawa no wiffeem effoht aufis nahkufi.

Zê tehws Bliwer fawu zeppuriti no galwas nonehmis, behru panehme ais pawaddas, un to til pasemmigi us stalli wedde, itt kâ patš Kehniensch sirgam buhtu muggurâ fehdejis. Un mahte no preekeem pahr fawu dehlinu pahrneimta, arri nomette tahdus wahrdinus kas simejahs us augstahm leetahm. Zehws Bliwer walloodu usnehmis, fakka: Lai nu buht — to mehr mannam wiffschehligam Kehninam schis sirgs peederr. Neba usaru sirgu warr muhsu sirgekeem blakkam list, tahdam jaw irr gohds jadohd. — Mahrtsch un Lihsite lehfaja sirgam pakka, un tehws patš ar fawu rohku sirgam nonehme feglus un eemaufus, tam uslitte apauschus, to peewedde pee filles, schinnis eebehris skaidras ausas, arri ne schehloja tam no wifslabbaka feena eedoh. — Patš warri sirgu

sullabt, fakka tehws dehsam, sirgam ehst pawewis, muhsu sirgeli sullas ne reds, sirgu sullabt to saldats labbaki proht, nedf semneeks. — Ohl tam patš dohschu, un ne behdajees, tam ne neela ne truhks. — Zehtht! eeblahwabs Mahrtsch un Lihsite, tehvam pee swahrka stuhreem peechruschees, mehš palibdsesim to apkohpt. Labbi, labbi, behrnini, bet mahte jaw gaida, fakka tehws, irr walfarina laiks. Un tã arri bija. Mahte, itt kâ buhtu swehtku deena, no farwas nabbadsibas to wiffulabbaku bij faraudsijusi un us galdu lillufi. Tehws pee galda ar fawu behrnini draudst peestahjees, faleek rohkas kohpã, pazell azzis us debbesim un Deewu peeluhds ar scheem wahrbeem: Wiffas azzis gaida us tewi Klung! Tu teem barribu dohd fawã laikã u. t. j. p., un behrnini flaitija lihds schohs pahstarus. Pee galda nosehduschees, katrs bauda fo Deews bewis. — No galda uszehlschees, Kahlim ne bij wairs meers! Weens blauj: dohd nu man tawu zeppuri! Dhtrs, man to sohbi! Treschais pee kahjahm peekehrees: wai! kur tee peeschi aschi, un kur tee sabbaki spohschi! — Dohdeet jel brahlim meeru, apfauze tehws behrnus.

Det arri tehws Bliwer ne warreja azzis no greest no ta jauna saldata, til wiffai schis tam patš. Dehlin! fakka tehws, ka labs jahjeis buhfi, to jaw dohmaju fenn laikam; noprattu arri: lehti eeneinsees sirgu waldbiht pee munstura. Det arrig buhfi deesgan strips ar sohbi schaut pa labbu un pa kreifu puffi — to labprahst sinnatu. Bliwera — muhsu tehwu tehwi tã turrejuschees — Bliwera ne klahjahs tam maifi ehst ka

darbu tas ne warr strahdabt. — Leekat wehrâ, arrig to darru, fakka Bliwera Kahrlis, un fehts widdû apstahjees, fur mehness gaischi spihdeja, Kahrlis peesitt ar rohku pee sohbinâ, un us trim wilzeeneem to iswilzis no maksta, fahf ar ihseem zirteeneem schaut pa labbu un kreisfu puffi. Pehz issperr sohbinâ maktigi, un pahrschkeft fehts meetu widdû puschim, kâ skalla kohku. Zè tehws Bliwer apfampj dehlu eebfau-damees: reds! nu tu man effi pehz prah! Zif ahtri usaru darbôs effi eenehnees! Lai nu Deews tew peeschkir kahdu enaidneeku, kas wellam kalpo, lai tam warretu parahdih; kâ tewim ne ween wesseli kauli, bet arri firds weetina! — Mahte gribbeja tehwu aprah, bet isjudde wahrdi — un zittu ne fo ne fazzija, kâ: Amen, tam buhs tâ notift.

Zâ diwi gaddi pagahje eefsch preekeem wezza-keem un deklam. Kahrlis jo beesi nahze wezzakus apraudsibt, un jo stipri daudsinaja, saldatu deenas, effam labbas deenas. Behrais nekad ne at-zahwahs lihds nahkt. Un no tehwa labbi gohbi-nahs, tas wehl wairaf sabarrohts ikreis kohrteli pahrnahze. — Zauki bij redseht, kad mahfa Lihsite famâ preekschautinâ tam ausas peeneffe, jeb fagreestus maifes gabbalinus — kâ sirgš to feewischi scheljoja, jo kâ gailis, galwu garri issteepis ehde, ne buht ne sprauslaja, nedf ar kahju kassija, noprattis: masina, effoht bailiga. Wahrtinsch bij drohschaks; tas nahze sirgam klabtati, brihscham to usteikdams, brihscham to

aprahdamš. Kad to barrija, tad patš arr launus wahrbus dabbuta dsirdeht, jo tehws ne warredams panest, kad Rehnina sirgu lemnoja, fazzija Wahrtinam: Eij mulki, eij! tahds usaru sirgš jaw 10 reis gudrafs, nedf tahds puika, kas pahr tehwa subdaja rohbescheem wehl naw sohli spehris. — Nu, nurdeja Wahrtinsch pakluffu appafsch sewim, gan atstahschu ir es deenas tehwa rohbeschus, un — bet tehtih! tas sirgš, tomehr labs sirgelis, un wiasch mannus wahrbus arri par launu naw nehmis.

Bij 1806tais gads, un kohkeem sahfe rud-bent lappas birt, kad Bliwers sawu dehlu gaidija mahšas. Bet dehts patš ne nahze, winna weedâ atnahze wahrdi, melni us baltu, tâ salikti: „Sirdsmihlais tehws! sirdsmihla mahte! schim brihscham japaleek noht juhs apraudsibt. — Zif-labb behrajam, kâ man, sawadi darbi jastrahda. — Leekat wehrâ, Spranzoschu Bonapartš, no ka tehws mums zittureis stahstija awises islas-fijis, patš irr atnahzis, muhsu mihlu tehwu semniti pahraudsibt. — Tad nu prohtams, ka muhsu eskadronci tam irr jaet prettim, tam eezist par sohbeem, lai schim ne pasiftu wairš Salschu maifi ehst. Variht, pulksten 6 no rihta, buhšim sirgam muggurâ. Pulksten 3 puhšis stabbuli sirgeem ohderi usdoht un pulksten 5 sirgam buht muggurâ. Kohi esmu preezigs us to, zaur saweem darbeem tehwan galwinu ar gohdu puschkohf. Bet affaras arri ne peeruhkt. Ak! neba ta masa leeta, no tehwa un mahtes, no Wahrtina un mahšas schkirtees us ilgu — warr buht us ilgu, jo ilgu laifu!

Man tà isleefahs — semmes wirsü wairs ne redsefimees. Bet — Deews labbi darr, fo darridams.

„Tapat firds paleef weeglaka, ja dabbohn labbi israudatees; mihli wezzaki, nahzeet talabb pehz trim deenahn us pilsatu. Tur jahsim zauri un pehzaf pee pilsata wahrteem peetturrefim. Dseedaschu tad wehl: Ur Deewu! mihli raddini, kas mannis dehl noffummuschi, fanahzeet nu ar labbu praht', luhgt Deewu, mannis pasargah! — Bet af! tad jaw justement dseedaht ne warreschu!

„Azsis man paleef tumfchas un affaro — ne sinnu, moi talabb ka pakrehslis, jeb talabb ka esmu noffummis. — Ne nemmeet par taunu, tehws mihlais, ja pagreift esmu rakstijis.

„Mihlais tehws, mihla mahte, mihli raddini, Juhš tomehr wiffi nahkseet. Lihds nahwei schein un wimpuß Juhfu dehlš

Bliwera Kahrlis.“

Prohtams, wezzaki un wimnu behrnini bij us to schigli Kahrla luhgshamu paklaufsht. No-likta laikā schein bij pee pilsata wahrteem, un lai gan teem buhtu behdigi bijis ap firdi, tomehr tee preezajahs, Kahrli eeraudstijuschi paschu pirmu jahdamu effadrones pirmā rindā, un schai papreekschu tee trubas-puhsteji un zitti mustkanti.

Ir patte mahte nobahlsufi tschuksteja tehwan aufis: Man gan pagruhti un behdiga firds, bet tomehr tawa taisniba. — Par usari buht — us to Deews leefahs Kahrli raddijis.

Kab usari pee pilsatina saturrejuschi no sirga nokahpe, un Kahrlis farwu behrn pee rohkas turredamš pee saweem raddineem nahze — tad isprulle wisseem dseedaht un johloht. Kahrlis, laut farlans zittureis no waiga, schoreis bij bahls, kà ballinahts andeklis, un azsis spihguloja affaras. — Deews, fazzija Kahrlis aisraudamees, mihli wezzaki! — Deews tà gribb: schobeen buhs mums redsetees beidsamu reisi. Talabb, kà muhsu mihla Pestitaja mahzefleem, mums buhs padobtees appaksch ta debbesu Tehwa prahta. — Mannim teescham essat wiffi mihli, itt wiffi, daschu jauku deeninu schein kohpā redsejam, bet muhschigi semmes wirsü kohpā ne warran palst. Schirshanas behdas wisseem jabauda. Lai tas debbes Tehws juhs pasarga! — Ja mums schein jaw bij tik labbi — jif labbi mums buhs tur, tannis muhschigōs bschwollōs! Un Kahrla bals bij itt kà tas jaw buhtu kahdureis baudijis tohs debbes preekus. Bet schi bals isspeede mahtei ruhktas behdu affaras, un schihš affaras faspuede ir Kahrla siessinu schauri kohpā. — Mahtes rohziun pee luhpahn peelizzis, to schupstijis, fakka raubadams: — fanahzeet nu ar labbu praht, luhgt Deewu mannis pasargah! — Luhgt Deewu tewis pasargah, raudaja mahte — luhgt Deewu tewis pasargah, raudaja Mahrtinsch un Lihsite. Tehws Bliwer zeppuri panehmis, to faspuede rohkas kohpā, un waigu ar zeppuri aisklahjis, dehlam peestahjees, fakka: Ne raub, behlin! tawi beedri warretu tawas affaras tewim greeft par negohdu. — Man par ne-

gohdu? falka Kahrlis. Manni beedri labbi sinn, kà prohtu ir sirgu, ir sohbini waldih. — Un kad tehws Bliwer passattijahs us Kahrla beedreem, gan scheid un tur redseja, ka kahds par to puifi affaras noraudaja, bet smeetees neweens pahr winnu ne smejhahs.

Lauj affarahm waltu, fazzija tehws Bliwer to eeraudsijs. Scheit neweens tawas affaras ne iskraus tewim par faunu. — Un sahke ir tehws noraudatees. Tè peestahjahs wirsneeks pats klah, fazzidams: Labbi tà, tehws Bliwer. Affaras Deewa dahwana, un gohdigam wihram ne irr par faunu, bet par gohdu, ja tikween schihz zellahs no behdahm, kas Deewam patihf. Tehwam un mahtei buhs sawus behrniaus mihloht, buhs gruhti buht no teem schirtees, tas irr dabbas, tas irr Deewa likkums. Pateefi, es jums falku, ja kahdà deenà man buhtu wihra rohka wajjadfiga, femm biju nodohmajis, tad juhsu Kahrla rohku nemfchu; nu teescham to darrifchu, winna affaras redsejis. — Wirsnooks pagahje fezzen; bet tehws Bliwer sawu behlu apkampis, fazzija: Kahrl! kà tu scho gohdigu wirsneeku ne atstahdu, kamehr tew affinis teff un dwa schu puhsch. — Mannam wirsneekam peederreschu, dsihwojohd un mirstohd! atbildeja Kahrlis: tik teescham kà Deews man palihds pee meefas un pee dmehseles!

„Rindà!“ atffanneja kahda bals, un — „leekat wehrà!“ — „Eirgam muggurà!“ — Tè azzumirkli Kahrlis bij sirgam muggurà, un preeks bij redseht: kà putnis tas bij pee effadrones. — Wessels brahlht! wessels behrais! — fauze

Kahrla mahfina un Wahrtinsch, tam paffal sleepdami sawas masas rohznas. Lai Deews juhs abbus sweikus pahrwedd! — Wezzati rohkas salikkufchi, aztinas pazehle us debbetim, Deewam sawu behlinu pawehledami.

Dascha deenina pagahje un dascha nakfnina; ne labbu ne faunu no karra leetahm ne dsirdeja. Kà jaw tobrihd bij, kerra wihri no daschdaschabahn semmehm gabje un jahje krustu krusteem, schurp un turp, zits zittam ne neeka ne darrifabs, un tà dauds dohmaja: ne buhs schim brihscham arri ne neeka. Tapatt arri tehws Bliwer dohmaja: schim brihscham pahrees! Bet kad ruhje un nobrebjeja femme no weena un ohtra bishgabbala schahweena, kas krahkdams spebrabs no Cahl-uppes puffes, falka wezzais: Nu naw johli, nu Deews apnizzis johlus; ne gribb wairs, lai spehle ar schaujameem rihleem, kà behrni. — Ja buhtu tik schahweeni tà sabaidht, istruhzinaht, tad — bet nè, nè tas irr wairaf, tur ne eet us to baidht, tur eet us nahwi. Apmettahs Bliwer femmè, noburr aufis pee paschas sahles — firds istrihz — un rohkas pazehlis us debbestim falka: tehws hebbefis, effi schehlig! — Seewai un behrneem Bliwer no tam, kò bij mannijis, ne neeka ne fazzija. Stipri turredamees eefsch sawas tizzibas, tas eespehje ir gruhtibàs un behdàs meerigu waigu parahdht.

Treschà Oktobera deenà tehws Bliwer sawu sirgeli dsinne pahr arrumeem, un masais Wahrtinsch tam tezzeja blakkam. Bij miglains rihht. Tehws dseefnu dseedaja, kas eefah-

fahs pee jebkurra perscha ar scheem wahrbeem: Tatsch' es Deews! pee tew paleeku. — Darbs beidsahs un arri dseefnina beidsahs ar to beidsamu perschu kas skanneja: Weenumehr pee tew paleeku, semmè naw nefas preefsch man u. t. j. pr.

Zè isfauzahs masais Mahrtsinsch: Ak tu waldigais Deews! tehws — reds! Spranzoschi Kahrli noschawusch! — Ko? kas? kà? — kas tur irr? — eeblahwahs tehws sabihjees, azzis us debbestim pazehlis. Mulki, eij mulki, no kam tad to prohti? No kam to prohtu, fakka Mahrtsinsch, un affaras tam birre pahr waigeem; luhfojeet us leelzellu! — Reds! fur behrais skreen isbaidijees! — Rhapschli naw us-willti — segli greiff! — Ak tehtiht! neba behrais buhtu Kahrli atstahjis, ja schis buhtu dsihws! Un Kahrli's jaw teescham arr ne buhtu faru wirsneeku atstahjis.

Tawa taisniba, Mahrtsin! fakka tehws. — Tas irr gan behrais, kas mums skreen prettim, bet reds dehlin! no tam wehl ne warr spreesi, Kahrli effam noschautu. Lai tik schin brihscham us to dohmajam, to sirgu dabbuht roh-kàs, ka lohpiasch skahdè ne teek. Sirgs bij lehti sakerts. Lihds schee drufzin bij paswelpusch, tè sirgs iszelt aufis stahwu, un pasinnis balki, lehzeeneem peeskreem klacht.

Sirdsin mihlais! saldais behrais! fur tad — kas tad tewis tè atwedde? fur atstahji faru jahjeju? runnaja tehws un dehs, nopinkedamees raudsidami fegleem johstas pataisihit waktam; ne mas ne fezzahs darbs, rohkas un zelti drebbeja. — Par to starpi brauz arri pahr leel-

zettu rebbelu ratti ar salmeem peebahsti pilni, un scheem wirsi sebbeja usars, galwu eefsch lakka-teem cetinnis. Ne preezajees tà Mahrtsin, fakka tehws. — Un schis: Tehtiht! naw wiss Kahrli's. Wet, man dohmaht, tas irr — teescham tà irr, tas Kahrli's waktmeisters. — Sakkait — stabitat — eefahze tehws Bliwer — woi? ne buht ne warredams nei weenu wahrdu skaidri lörumaht — woi? — Woi mums wirsrohka, gibbi waizahit, fazzija saldats, kas dohs! — mehs puscham, Bonapartam sohbi weffeli. — Uebildeji draugs! kà man buhtu peekrittis waizahit, fazzija Bliwer. Lai ir tà — bet tas puhtis, kas scho behru jahje, fur tas? Slims, lajaret! — atbildeja saldats — dikti slims. Rà slims? bij Bliwera wahrds, kà tad sirgam waktu lahwe tà aistfreet prohjam, buhs neeki, buhs mirris; mihlais draugs — fakki taisnibu? Gribbi taisnibu sinnahit — man galwa dikti fahp — un — tam puifim, kas scho behru jahjis, tam ne fahp nefas, tas guht issteepees us Auerstetes skajumeem, un zilweka rohka to dsihwibà wairs ne ezeles. — Zè Mahrtsinsch fahke ar leelu blaushchanu blaut, un tehws raudaja pakluffu. — Sinnu, mans dehlin'sch bij duhschigis puifis, fakka Bliwer; jaw dohmajam: tahds sewis ne sebbelohs; bet to wehl stahsli, so ne sinnu, kahdà wihse, kahdà nahwè Kahrli's mirre? — Sahp un duhz man gan galwa, atbild saldats, bet tehws Bliwer tapatt japaaklausa.

Paschàs kaufchanàs, kad prettineeki ar makti mums speedehs wirsi, Spranzoschu kahjeneeki parahbijahs. Us preefschu! — brehze wirs-

neeks, — jo tikween muhsu effadronē scheem
 zellu leedse — us preekschu! Sirgeem peeschu!
 Lai lezz — us preekschu! — Un dewamees us
 preekschu; un lai wihri gan dewe pulweru ohst
 — mehš duhschigi žrtam pa kreisu, pa labbu,
 mas behdadami par nahwi. Tē no eepakkalās
 puhš: Greesatees atpakkat! Tohs Spranzo-
 schelus pahmahzjijufchi, steidsamees us turren
 fur trubhas puhsteji fauze. Gan lohdes gabbali
 duhze un spehre mums pakkat, bet bijam weegli
 us mukschannu, un rettu nahwe fahere. Draugi!
 sawada leeta irr munsturs, kad schihdi un sem-
 neeki mytti atplehtufchi brihnojahs, kà saldats
 kahjas proht islohziht, kà kad dischgabbali mutti
 atplehtufchi stattahs wirsi. Pee munstura wiš
 eet pehz kahrtas. Ja fauz: no kreisās puffes
 peezpazmitais pirmā rindā us preekschu! stahw
 peezpazmitēe saldati par 10 sohleem us preekschu
 kohpā, ka par naggi ne buhs nei wairak, nei
 masak. Blauj tur, peezpazmitais! — pirmā
 rindā! — un lihds schis pasteep fakli dsirdeht, ko
 pawehlehs, tē dischgabbals issperr tohs zittus
 wahrduš, kas skann: man peederr tawa aušs, un
 taws faklis un tawa galwa — un friht wihrs
 un schuhpojahs sirgam muggurā, un prohtams:
 tas zittur rekruschos nodohs, fur tu, zilweka
 behrns! ne warri neneeka pawehleht. Zeb peez-
 pazmitais leen atpakkat ar wissu sirgu kà weh-
 sis — un palihdis sirgam appakch wehdera,
 tupp kà meita, kas gohwi flauz. Blauj — žil
 tew patihk: rindā! — us preekschu! ne sinn kas
 rindā, kas wirsneeks; waldi tur, kurru kerfi,
 kurru pehrfi? — Dohmajū sawā prahā: nu —

wirsneekam arri tāpat rikkle blaut, skattohs, kur
 ir? Truhkst — wirsneeks.

Tē arri dsirdu, kà weens no pirmās rindās,
 blauj: brabli, wirsneeks truhkst? Tas Spran-
 zoschu rohkās! Woi tur to atstahsim? — Woi
 Deewu atstahsim, woi swehri behrmu spehle? —
 Brabli, skreimam winnu mehleht! Rindā us
 preekschu! — un blauj tu tawu jehgu laukā, — kà
 pehrfons notrihzeja — un azzumirkli Kahrlis
 noht; duhz schün pakkat 6 jahjeji, auleem, itt
 kà putneem buhtu muggurā. Sahk Spranzosim
 plaut, nosteep weenu un ohtru, bet — teem
 muhscheem zeeta dsihwiba, — ne dohd wirsneeku
 pa welti. Nolluppina no sirgeem 5 jahjejus, un
 otais tikko, tikko, scho israhwis no winnu nag-
 geem un to usmettis sirgam muggurā, ar wirs-
 neeku pee mums atbehg. Bij ir Kahrlis tur
 gallu dabujis. Tehws Bliver, fakka saldats,
 kà gohda wihrs taws dehl mirris! — Kà
 gohda wihrs tas mirris, fazzija ir patš tehws,
 un Mahrtsch mas ko sawrasdams ko tee run-
 naja, waizaja: gohda wihrs — kas tas irr
 gohds? u. t. j. pr. Ealdats isteizis Kahrla
 nahwi, nopuhschahs, waid ka galwa fahp, ka
 ratti fratta un aisebrauz prohjam.

Dehlin! Mahrin! klaus! — mahte ko dsirde-
 juschi paslehpim. Buhs bes tam behdas deesgan
 un grubtibas no Spranzoscheem. Ja mahte sin-
 natu, ka Kahrlis sawās paschās affinis guldinahts
 us Auersietes klajumeem, winna to ne spehtu
 panest. Mahrin, luhdsams, taggad ne raudi,
 zeet kluffu, zittadi aisees mahte un muhs at-
 stahs, kà Kahrlis muhs irr atstahjis. — Ne

raudaschu wiß, mißlais tehtin! un ja affaras
virtu, fazzischi: memin! muscha eelihbusi. —
Bet — tehtit, kas tad buß ar behru, neba to
warram Spranzoscheem atstakt, tee jaw ne ee-
mihl gohda wihru, kà tas saldats teize, fakka
Mahrtinsch. Kas Spranzosim behru dohs,
dehlin! to tee ne dabbuhs, atbildeja tehws.
Nu, fakka Mahrtinsch, tad jaw mahte un Lihse
to tuhdat pasihs, un — tad jaw no behra tee sih-
mehs, ka Kahrlis newa. — Tà irr gan. No-
nemfim dehlin! behram seglus un eemaufkus,
un noslehpsim tohs, kà Spranzosis tohs ne
warr atrast. — Lai nu buht, fakka Mahrtinsch,
mahte un Lihsite tafmehr behru pasihs bes fe-
gleem. Tà irr gan, atbild tehws. Talabb pa-
slehpsim behru sprahguschu lohpu kuhstis, tur —
kur gohwis fehrgu laikà mittinaja. Tehtit, tad
jaw behrais arr nosprahgs! fakka Mahrtinsch.
Eij, mulki! atbild tehws, kur tas laiks, kad tur
lohpu wairs naw, un behrais jaw irr sirgs un
naw gohws. Gohws gan newaid, tehtin, bet keh-
nina usaru sirgs. Dehlin, dohdees meerà, karra
laikòs janemyn ir leelam wirsneekam ar plahnü
barribinu un flitu ruhmes weetu par labbu,
zeek wairak sirga lohpan, fakka tehws.

Tà runnajusch, tee sirgu stalli noglabba un
dohdats tehws un dehlis us mahjahm.

Karra nemeerigi laik peeschkibre ir Bliwera
mahjahm sawu teefu. — Tannis beenàs jaw
bes behdahm ne warr buht. Talabb, ja tehws
Bliwer galwinu noduhre un Mahrtinsch affa-
rinu noraudaja, mahte dohmaja: kà tad mas
taggad sawadi warr buht, kurram tad firds tag-

gab ne sahpehs! Sinnams, mahtes firdi pee
schim karra behdahm wehl tabs behdas speede:
Ul! Kahrlitis, mans dehlinch, kas sinn, kur
tas schim brihscham peemihl, kur tas sawus
kautnuus issteepl, arrig irr kahda gults weeti-
na, kahds maifes kummohs tam pee rokks; bet
stipri turrebamees sawà tizziba, ta zeete un nesse
sawas behdas weena patte, nedf wihram nedf
behrneem no tam ko fazzidama. Wehl tai ne
bij laik atnahzis no ta ruhfta bikkera ir bei-
djamu malzinu isdfert.

Mahte pa to starpu, ka Spranzoscheem bij
wirshokla paliklusi, bij sawu mantinu eefsch
naubas un grebseneem un sudraba lectahm ka-
stite eeliklusi un meschà, kahda kastina, apraklusi.
Ja Deews mannis fauktu pee ferim, tapat
wehl til dauds laik tas dohs, Bliweram pa-
fazzit, kur scho mantinu glabbaju, dohmaja
mahte. — Lai sawu darbu labbi noslehptu, schi
bij ar dauds lihkueneem schkippli un kastiti us
meschu aisnessusi; un scho paglabbajusi, ta us
gluschi zittu zeltu no lanku puffes us mahjahm
willahs, lai dohmatu, ta tur effam ko ar schkip-
pli strahdajusi. Pehz, kad Sakschu saldati
Bliwera sahdschu fargaja no blehschu naggeem,
mahte nopratte: meschà manna mantina
naw ne til drohschi paglabbata, kà ja scheid
buhü; jo Spranzoschi bij ismannigi us to ap-
raktu mantu atrast, uhdeni us to weetu leedami,
kur tee dohmaja, kahda leeta effam paglabbata,
us to luhkodami, arrig uhdens pamasam jeb
aschi semmè eewilkahs. — Mahte talabb dewahs
us meschu sawu kastiti usmekleht un pahrneft.

Nahjäs pabrnahkufi. Bliwer eerauga sawu fain-
nezi nobahlfufu us krehflu istabâ sehſcham.

Mahte, kas tewim? waiza Bliwer. Atbild
ſewa: kur man bij dihwaini! Tad man tâ is-
nehme zaur firidi zauri, lihds to beidsamu. Scho
riht, kad garram eimu wezzam ſtallim, kur
ſprahgufchus lohpus glabbaja, man itt kâ tur
eekſchâ kahds ſirgs ſprauſlatu un ar kahju ka-
fitu. Palikku ſtahwoht dohmadama: neggi re-
dſeſchu to ſpohku, fo laudis ſakka allasch tur
ſtalli dſirdejuſchi gan maut, gan blautees, gan ka-
ſiht, paſchi jaw ſinnat fo un kâ winni melſchahs.
— Dohmaju neeki, blehni, un eimu tahtaku. —
Bet kad nu nahku atpakkaf, nudeen wibrin, ſprau-
ſta un ſweeds atkal, — un Ittin tâ, kâ Kahrla beh-
rais. Sauzu: Kahrliht, mihtlais dehlin! nahz!
ſcheit es eſmu — un ſweeds un ſweeds, kâ behrais
darrija, ja kahdu no mums ſewim turwu eſoht
mannija. Wiſſi prahti ſchahwahs kruſtu kruſteem
kohpâ. Ne ſinnaju, woi buhs preezatees, woi
raudah, woi bihtees. Sahku muht, bij bail wee-
nadi — un ohtradi atkal tâ kâ kad mannis kas
nahku wilzis atpakkaf. — Iſt tu wiſſuwaldigais
Deews! — Un tē ſahze Bliwereene raudah ar
leelu raudaſchanu. — Gan tehvam bij gruht ſa-
waldiht ſawas behdas un ſawu mutti. Buhtu
warr buht, fo fenn bij ſchypis, ſewai pateizis,
bet — wehl nabbadſite ne bij nei no karra breeſ-
mahm glufchi atpuhtuſees un Bliweram bij, itt
kâ patſ Deews mutti tam aishahſtu, lai ſchim
brihſcham wehl ne neeka ne ſakka.

Karra breeſinas pahrgahje, meera laiki at-
nahze, katrs kohpe ſawu darbu kâ peenahkabs

— tad Bliwereene dohmaja ſawâ prahtâ: pa-
ſtes arri eet pabr wiſſeem zelleem, tiſ jau mans
Kahrlis kahdas ſinnas no ſewim laidihſ. Tehws!
ſakka ſchi Bliwerim, kas pee ezzſchahm iſkrit-
tuſchas tappas eedsinne, kas ſinn, woi Kahrlis-
tis ne buhs nu augſtakâ weeta, woi ne buhs
paaugſtinahts? Wirſneeks winnu lohtri uſteize,
tam eſoht weegla rohka pee ſpalwu wilſſchanas,
pabrleeku ſeklotees laſſiht, — kas ſinn —?
Bliwers gan ſitt ar ehmaru us tappu, lai ne
dſirbetu fo ſewa waiza; nodurr azzis, gribbe-
dams ſchihſ kâ uſſprauſt us tappu wirſu —
bet tappahm birſt aſſaras wirſu — un galwina
brebb un rohina brebb. Wai! wai! nu tee-
ſcham ne irr labbi ar Kahrli, ſainneeks, kas
jumſ?! — eeblauchabs Bliwereene. Klusſ ſee-
win — redſ tee pagani! — Un bij redſeht kâ
ſpranzoschi tohs, fo no prettineekeem bij ſakeh-
ruſchi, dſinne pahr leelzellu, gan lemnoja, gan
dauſtja, gan ſitte — dſinne, ar wahrdu ſak-
toht, kâ lohpus. Labb tam kas paaugſtinahts
— ſakka tehws Bliwer. Un mahte atbild:
Deews debbefis jaw redſ, kas atmakſahs ir
ſcheem ſawâ laika. Tâ irr, mahte, ſakka Bli-
wer, labb tam kas paaugſtinahts — kam tee
laundarritaji ne warr ne neeka wairs padarriht,
kam Deews irr dwehſeli peenehmis pee ſewim.
ſewim, tu jaw redſi zil gruht ſcheit buht —
ſanemm tizzibinu kohpâ: Kahrlis guht iſſteeptſ
Auerſtetes klaijumds. Tas Kungs bij dewis,
tas Kungs irr nehmis, tas Kungs debbefis tew
to atkal atdohs. — Ne randi maht! Pee Kri-
ſtus Jeſus aishahjis, tur irr tam labbaki buht,

nedf muns schein wahrgu semmitê. Einnu Bliwer, sinnu, fakka mahte, pateizu Deewam, ka to beidsamu pilleenu man sneeds bikkert isdijert; neddelahm man jaw bij dikti geuht. Dohmajugan, kad tik Kahrlis naw mirris un schein man flehp... Kad tâ, tad sirgê to dsirdeju sweedfam, gan buhs Kahrla behrais. Zâ irr, fainneeze, atbildeja Bliwer, un isteize seewai wissu no galla, un gahje abbi behru apraudsibt un kohyt.

Mahte bij taifnibu fazzijusi, bij schis beidsamais ruhfts pilleens tai behdu bikkert. Schis behdas tâ fatreeze un isdrebbinaja winnas wezzus faulianus, ka schi fawu dsihwibinu ilgi wairê ne wilke semnes wirfû. Kahdâ wakkarâ, mahte wehl aprunnajahs ar Bliweri — ko? — ne sinnam, bet to sinnam, Bliwera beidsamee wahrdi bij: ja Deews wehlehs un buhs nolizzis, tad ne buhs Mahrtinam... Un mahte fazzija: pateizu, ka beidsamu luhgschanu paklaufijat, zittu neko wairê juhs ne luhgschohs, jo manna stundina — nahwe peelikke tohs wahrduê — irr tuwu klah, un Bliwereenes dsihwiba isdsiffe.

Kas redseja, kâ tehws Bliwer nahkofschâ swehdeenâ sawus diwus behrninus pee rohkas nehmis lihki us kappeem pawaddija — tas ne warreja zittadi kâ dohmakt — nabbadfini, tik jau warrini paliffet! Tahdu nastu Bliwer ne paneffis!

Bet Bliweram stipram buhdamam tizzibâ, bij stingri kauli, un kâ wezs ohfols, tas warreja pazeest ir stipru wehtru, lai ir weens un ohtrs fars bij noluhsis, tomehr tee atlikfuschî sarrini wehl warreja stipri pee ta peeturretees.

Likko Lihse bij dseefmu grabmatu 2 reis isgahjusi lassidama, un paharus labbi ismahzijukses, un pee Deewa galda peewesta, tē no faininu sabdscha prisch puiss schai subta prezzineekus. — Tehws ne bij prettin un wehleja meitai eet. — Bet kad bruhgans sabke no kashu deenahm runnaht, wezzais fazzija: wehl meitene par jauna, usgaidat dehls wehl pahri gaddus. Skuffis jaw naw nekahda fainneeze. Jauneem lautineem gan ne patikke schi walloda, bet sinnadami: tehws paleek pee fawa wahrda, tee ne usnehmahs neko zittu darriht, kâ Deewu luhgtees, lai tas tehwa prahtu lohka. Un Deews winnu luhgschanu paklaufija. Kahdâ wakkarâ, — kad tehws bij isgahjis us kappeem, ko tas allassch darrija fawu nelaike fainneezi apmekleht, un tur ar winnu un ar to debbes Tehwu aprunnatees, — fakka Bliwer: Behrni, nahkofschâ swehdeenâ juhs pirinu reis isfauks basniza. Mahte debbesis tâ gribb, tad jaw wajaga paklaufigeem mestees.

Mahzitais Bliwera padohimu ar tahm kashu deenahm tâ bij pahrgrohsijis. Kahdâ wakkarâ mahzitais eedams gar kappeem zeereht, eerauga Bliweru sehdedamu us fawas nelaike fainneezees kappu weetas. Tehws Bliwer, kâ klahjabs? waja mahzitais. — Pateizu par apwajastchanu, atbild Bliwer, ir labbi, ir stikti. Mannai Lihsitei atnahkusi ta deenina, fur Juhs fazziseet: Tew buhs tehwu un mahiti atstakt, un pee tawa wihra peekertees. — Mahte tai newaid, un tas wahrds: tew buhs tawu tehwu atstakt, mannus wezzus faulus dikti isdrebbina. — Pa-

leeku tad kà kòhks, kam wiffas lappas nobirru-
schas, kam wiffi sarri, bez weena nolausti. Til
man tad paleek, kà Mahrtsinsch, un — Deewò
sinn, arrig mas kahds no manneem pascheem
behrneem mannim azzis aisspeedihs; Deewò
sinn, kahdà karrà ir Mahrtsinam dsihwibinu
no meefahm iskaus? — Naw tad man nei mei-
tas, nei dehla, behrais arr gult appaksch sem-
mes — mahzitais! — grubti man wezzam
wihram! — ditti grubti!

Bliwer! fakka mahzitais, turrees pee Deewa.
Tas Kungs pasemmo, tas Kungs paaugstina.
Tam Kungain ne irr grubti palihdseht. Tas
Kungs irr spehzigis ir eeksch ta wahja. Efnu
labbi pasinnis Zubu Kahrli, pasihstu arri win-
na wirsneeku. Tam rakstischu, tam istahsti-
schu wezza Bliwera behdas. Winna wahrds
dauds eespehj. — Winsch isluhgò Jums Mahr-
tinu, winsch to isdarrihs kà Mahrtsinsch paliks
tehwa pehdàs, un tehwa weetà. — Utweegli-
najeet sawu behdigu firdi. Behleet teem jau-
neem lautineem preezatees un prezzetees; fauf-
schu winnus nabfoschà swehdeenà.

Bliwer paklaustija mahzitaja wahrds, un
wirsneeki mahzitaja luhgschanu. — Utnahze
grahmata: „Mahrtsinam buhs fwabbadam
palikt no saldatu ammata,“ un Kahrla wirs-
neeks atsuhstija brubtei jauku selta gredsenu kam
bij wirstrakts: „Turrees pee Deewa — Zu
jauna seewa.“ —

Zè bij kafsas — un — Bliwera pamilie
dsihwo scho baltu deenu Sakschu semné.

W. P.

No kahdas wezzas grahmatas.

Pohiti mihli man irr tee swehdeenas rihti, fur-
ròs tee gohdigi basnizas = pehrminderi manná
tuwu pee basnizas stahwedaná muischà sapul-
zinajahs, ar furreem tad warru isrunnatees
pahp tahm daschadahm draudses notifschanahm
un wajadsibahm, pahp behrnu audsinafschanu
un mahzifchanu, un arri pahp tahm grahma-
tahm, kas winneem pascheem irr, woi ko schim
seh tam no winneem esnu lihds dewis, woi arri
ko pats mahjás esnu lassijis. Tà arri weens
no teem gohdiqecem pehrmindereem kas leels grah-
matu-zenitais buhdams, tahs ne ween lab-
prahp lassa, bet arri gaischi proht isteikt, ko
tannis lassijis, man stahstija no kahdas grah-
matas, ko ne fenn no kahda kaimina dabbutis,
no tahs daschus man wehl nepasistamus stah-
stus isteikdams. Us mannu luhgschawu winsch
man us zittu swehdeenu scho grahmatu lihds
atnesse, ko lihds schim wehl ne biju redsejis,
un furrar tas usrakts irr: Salassifschana pehz
gobdigas, jaukas, un augligas laika kamescha-
nas pee teem garreem seemas-wakkareem. Zel-
gawà pee J. W. Steffenhagen, 1773. — Kad nu
schi grahmata, furrà dauds jauki stahsti ar lab-
bahm mahzibahm, un kas no nelaika Zeligawas
rihta-mahzitaja Rosenberger farakstita, pawif-
sam ir ispirkta, tad es no winnas preekschrun-
nas schè gribbu isneemt ar isfateem wahrdeem
weenu stahstu no kahda gohdiga fainneeka, ko

tas nelaiſa mahzitais ſawâ laiſâ laudim gri-
beja par labbu preeſchſihmi eezelt, un ſas ir
muſſu laiſd's wehl daudſeem warrehs buht par
apzerrejamu pamahziſchanu, kâ prahſtgeem
ſaimneek'eem jadſihwo. — Tas mahzitais preeſchſch
65 gaddeem tâ ſtahta:

„Es ſahdu reiſt us Leepajas puffi braukdams
tunſâ nakti no ihſta zetta noſlihdis eekluu ſwe-
ſchâs mahjâs. Tur eefuhſtiju zilweku appraſſiht,
woi par labbeem wahrdeem un par lihſſibu ne
warretu ſahdu waddoni dabbuht, ſas manni bes
malbiſchanas lihſſ pirmam frohgam us leelzetta
uſweſtu. Zulihſt iſnahze ar wehja lukteri pee
manneem ratteem ſtalts wezſ wihr's ar firmu
galwu, ſas mihligi paſlannidamees manni tâ
uſrunnaja: ne nemneet par launu, zeenigs
kung's! fur juhs tahdâ tunſâ un pee tahda ſlikta
zetta wehl tahtak braukſeet? Mums juhsu ſir-
geem deesgan ruhmes un ehdama. Eſſeet tik labbi
un iſſahpeet un ee-eita muſſu buhdinâ, un lai
jums patihſ muſſu prahts, ir juhs paſchus ap-
zeenihſt un apkohyt pehz muſſu rohziſas un ſpeh-
ka. Uzumirkli diwi plezzigi puischi bija klahſt, ſas
man no ratteem iſzehle un neſchus iſtabâ eeneſſe.
Schê weena muddiga meita ar ſwezzi rohkâ
man ſanehme un plaſchâ ſambari eewedde.
Wiſſ, us ſo ſchê azzis uſmettu, bija ſpohſch
un nobehrſt's. Garr lohqa bija ſmuks bentis
ar lehnehm, preeſchâ ſtahweja appaſch galds,
un pee ſeenas apfahrt ſeſchi krehſli, ſarkani no-
mahleti. Tad wehl ſtuhra-plaukts azzis ſpoh-
deja, no ſkunſtiga ſnikkera darba, pilns ar wiſ-
ſadeem ſmalkeem alwas, miſſiku, glahſchu un

wahzſemmes-mahla traufceem, ſas tur ſahrtigi
bij ſalikti. No preeka un brihnoscharias pahr-
nemts es ſazziju: ſchê pateſſi jauku kohrteli eſmu
atraddis, ſo ne zerreju. Schi atbildeja ar
ſainnigi nolaiſtahm azzim: nemneet tâ par lab-
bu, kâ pee ſlikteem ſemneek'eem to warrat atraſt.
Kurfch tad ſchê irr tas lainigs ſaimneek's, ſas
tik gohdigi un ſmuſſki dſihwo, — waizaju es;
tas gan buhs tas pat's wezzais, ſas pee dur-
wim man tik mihligi ee-aiſinaja? Man ſchohs
wahrduſ fakkoht, wiſſch pat's mannâ preeſchâ
ſtahbijahs ſazzidams: Zeenigs mahzitais! es
jums pateizu, ka juhs manni ar tahdu gohdu
peeminnat; bet es taggad ne eſmu wairs par
ſaimneeku, bet mans dehls, ſas drihs mahjâs
buhs, jo wiſſch tē patt ne tahtli irr kaiminô's
pee weena ſlimma, ſo wiſſch gabje apraudſiht.
Nu apſkattijohs iſtabâ un to eeraudſiju pilnu
ar leeleem un maſeem, kam katram ſaws darbs
bija. Schê ſehdeja ſeewa pee ſtellem ausdama,
tē trihs meitas pee rattineem wehrpdamas.
Tur ſtahweja wihr's, ſas dreijeja, un diwi
puischi, ſas wirwes taiſija. Pee durwim 2
ſehni tihklus meſchgiſa, pee galda pulks behrnu
pee ſpalwu pluhſchchanas paluſtejahs. Deews
palihſ! uſſauzu teem preezig's, un kâ us
norunnatu ſihmi wiſſi uſlehze no ſawahm wee-
tahm, un ſkrehje us mannin, zitti mannas
rohkas, zitti mannus ſwahrkus pabutſchoht.
Schê wiſſi manni behrni, un behrna-behrni,
ſazzija tas wezzais preezigâ waigâ, un es wiſ-
ſnam atbildeju: Deews jums teeſcham leelu ſcheh-
laſſibu parahbijis, un rettu laimi dewis pee-

dsihwoht. Bet wiß, fo schè redsu, man arri
 rahda, fa winsch juns tohs auglus juhsu tais-
 nas un deewabihjigas dsihwofchanas leef bau-
 diht. Al fazzija winsch sawas azzis flauzidams,
 Deews manni lizzis itt kà par mehrki sawas
 labdarrifchanas, tà ka ne spehju winna angstu
 wahrdu deesgan flaweht; un manna lihgsniba
 buhtu pilniga, kad winnam wehl patiftu, man-
 nai nabbagai weddeklai, tai fainneezei, pee
 sawa gaischumina atkal palihdseht. Kur tad
 irr ta behdiga fainneeze, waizaju es, un tas
 wezzais man usrahdija ar pirkstu us winnas
 gultu, kur ta tumfà faktinà sehdeja, sekki abdi-
 dama. Es nogahju pee winnas, tai labbu
 wakkaru dohdams. Labbu brihtinu ar winnu
 farunnajohs, winnas prahrigu un fristigu wal-
 lodu apbrihnodams, zaur fo winnas pazeetiga
 un Deewam padewiga firds kà spihdeht zaur-
 spihdeja; tad ta patti meita, kas man istabà
 fanehme, man ar schein wahrdeem noaizinaja:
 zeenigs mahzitais, woi juns ne patihk atkal
 kambari ee-ee? Galds irr klahs, un juhs to
 blohdu filtas putras, fo mehß juns ahtrunà
 iswahrijuschi, ne sinahdeset. — Wiffu to ne
 biju nei zerrejis, nei sew isluhdsees, jo man
 sawa zetta maise lihds bija; tomeht kad es wiffu
 deenu ne fo filtu ne biju baudijis, tad tas man
 itt mihi bija. Es eegahju un atraddu diwi
 blohdas, weenu ar zahlu-galku eeksch sinalkas
 putras wahritu, ohtru ar kohschi iszeptem bal-
 loscheem, ir masus kaufus ar sweestu, ar meddu
 un ar ahboleem. Wiß tur bija tik balts, tihß
 un spohsch, ka irr jaw pee-ehdees wehl buhtu

eelahrojees, schè no jauna ehst, un pateesi!
 wiffà sawà muhschà wehl ne weenu meelastu ne
 biju atraddis tik gahrdu un smeckigu. Va tam
 staryam ir fainneeßs bija pahruahzis kas ar
 mißligeem gohda = wahrdeem manni apfweizi-
 naja. Ta patti weenteckiga, gohdiga un laip-
 niga buhschana, zaur fo tas wezzais man tik
 jeen'jams kluä, ir no winna waiga atspihdeja.
 Es winnam eelehju glahsi no ta wihna kas
 man lihds bija. Papreeksch winsch leedsahs to
 peenemt, fazzidams, ka ne effoht eeraddis, kà
 tikfai retti kahdu reisi no rihta, jeb kad winnam ne
 lissi labba weffela duhscha, kahdu lahfiti brand-
 wihna baudiht; bet dsirdebams ka tas wihns
 bija, tas isdsehre to glahsi us mannu weffelibu,
 un gahje us mannu luhgschanu ohtru glahsi
 sawai neredsigai fainneezei nonest, un sawu
 tehru talabbad pee mannim atwest. — Schis
 pateize par to itt lohti, un luhdse, ka es win-
 nam kautu to pehz isdfert pee gulleht eefchanas;
 gultams laifs jaw effoht, bet winsch buhschoht
 papreeksch pehz sawa wezza eeradduma un Dee-
 wa nolifschanas ar teem sawejeem wakkara-
 pahtarus noturreht. Al, fazziju es, tè man
 ar wajaga klaht buht; ta irr jauka leeta Dee-
 wu flaweht skannigà fapulzefchanà. Zuhdal
 man atnesse bihbeli un dseefnu grabmatu. Wez-
 zais tehws usschfihre to nodalku, kas pehz
 sawas fahrtas bij lassama un gribbeja, lai es
 pats tahs man patihkamas dseefmas ismekletu,
 un arri winna weetà eesahzeis buhtu. Kà
 smuffi, kluffu un apdohmigi schè wiß isdarr-
 jahs! Kahdà lehnà un weenlihdfigà skannà leeli

un mast farwu melbiju wilka! Un ne weens, kas ne buhtu no grahmatas dseedajis! Tas irr ihsti Deewa-nams, kur ta Deewam kalpo, un tē teescham Deewa meeram un fwehtunam waijag mist un palikt! — Pehz scha pabeigta luhgschanas = darba iffatrs dewehs us farwu guttamu weetu, un fainneeks weens palikke pee mannim kambari, jebfchu es winnu gan luhdsu, farwu nakts duffeschanu ne kaweht. Nu mehs tikkam dsillās runnās. Es waizaju, woi tee ik wakkaru farwu naktsmeegu tā fwehti-joht. Zik es atminu, tā winsch atbildeja, tas ik wakkaru un ik rihtu pee muns noteek; til ween kà stiprà darba-laikā, kur muns zaur peekufchanu drihsak meegs usnahk, to ihfaki isdarram un daschu reisi til weenu dseefminu nodseedam; bet pamest to wehl nekad ne effam pamettufchi. Gan sinnu, ar ko kuhtri Deewa luhdsjei stārp muns semneekem schinnī leetā aisbildinajahs: teem us to effoht mas wallas; zitti schury, zitti turp isklichtoht; kas warroht winnus wiffus falassih? fwehdeena jaw par to effoht. Bet mehs wehl no teem azzumir-kleem, ko us pahtareem peelikufchi, nekad kahdu aisfaweschanu ne mannijufchi, bet us nakti jo saldaku duffeschanu, un us deenu wehl leelaku sekni pee faweem darbeem zaur to jautrumu un mudribu, ar ko tad katrs farwu strah-dajamu darbu strahdajis. Ir to gruhtibu no isklichduschu falassifchanas mehs ne pasihstam, jo zik mehs kohpā mahjās effam, til mehs paschi neaizinati us Deewa luhgschanahm fanahkam, sinnadami kà tam janoteek, un kurra irr ta us

to nolikta stunde. Bet gan prohtu, kà wiffi schahdi eemesli atlezz no tahm leekahm doh-mahm, kà ta ne effoht ne kahda ihsta luhg-schana, kur ne skaitoht klacht wiffus mahzibas-gabbalus no bausfleem lihds jautaschanahm, ko ween no galwas siin, pee kà sinmams ihpaschas wallas waijaga. — Es scho gudru wallođu dsirdedans un redsedams, kà schē wifs zittadi bij, ne kà pee zitteem no winna kahrtas, grib-beju labpraht sinmahk kur tad winnam schi gudriba zehlfesēs, un winsch man atbildeja: ja es juhs no meega ne aisfawēju, tad es jums zeenigs mahzitais to itt plaschi isstahstifchu, un no pirma galla fahdams, eefahfchu!

Mehs effam no Sweedru dsimtas. Manna tehwa tehws, Ennes uswahrdā, bij kà saldats ar Sweedru karra = spehku us Kursemmi atnah-zis kur tas tanni leelā kauschanā pee Muhru-muischas 1705tā gaddā no Kreeweem tikke kahjā fashauts, un tapehz kà nederrigs no fawa deenesta atlaisis. Winnam bija fawa feewa lihds, un no tahs weens behrns, 5 gabbus wezs, ko juhs kà mannu tehwu dabbutat pasih. Ar scheem winsch nu nabbagōs apfahrt gahje; winna mihta laulata draudsene treschā gaddā schinnī muischas frohgā nomirre, ko tas nelaika kungs gohdigi likke aprakt, winnu paschu pee fewin usnehme, tam us wiffu dsihwi-bās laiku farwu weeglu peereekamu usturru soh-lija, un par to mannu tehwu par dsintu patur-reja. Schis nu palikka par skohlas puiff, mahzijahs labbi lassih un rakstih, un kad wif-sās leetās ustizigs bija rahdijes, tad tas

fungß wiannu few pascham pehzgallâ par sul-
laini isredsejahs. Kahdus gaddus tur fastahwe-
jis, tas eemihlejahs wcnâ muischas meitâ un to
apprezzeja. Du tee ne palikke wairs muischâ,
bet us sawu paschu luhgschanu, un tadeht ka
teem labß prahts bija us semmes kohpschanu,
ar feschcem brihwgaddeem kahdâ wezzâ pohstu
weetâ tiffe eelikri. Gan tee schè ispublejahs,
famehr eetaisjahs un eekohpehs. Bet Deews
ne gribb welti ne weena zilweka gruhtus neap-
nikfuschus swcedrus, kad tikkai gohdigi un dee-
wabihjigi, tizzigi us wiannu pafaudamees strah-
da. Tapehz winneem arri wiss labbi schih-
rahß un isbewahß, kâ ka winni pehz pabeigteem
feschem brihwgaddeem neween wiffas sawas
waijadfigas ehkas gattawas redseja, bet arri
fawus 3 labbus lautus, wiffus ar grahwjeem
noraktus, un 3 kohschus leelus dahrsus turreja,
weenu faknehm, ohtru auglu-kohkeem, un
treschu appineem un bittehm. Zaur tahdu
fawu zeetu strahdaschanu mans tehws bij
eemantojis to palammu Kurms; jo winsch
ne palikke bes nihdetajeem un skaugeem, kas
wiffadi mekleja wiannu lazzinaht, spihsteht un
apbehdinahht. Zitti wiannu keshija par burwi
un par schahdu grehka-gabbalu. Zitti daudsi-
naja ka winsch ar puhki tinnotees. Bet ta
leeta, kapehz tee ne warreja wiannu eeredseht,
bija fchi, ka winsch kluffinam dsihwoja, ne
kahdâ frohgâ ne gahje ar zitteem plihsteht, un
ka tas kungs wiannu kâ gohdigu fainneeku zeenija
un zitteem daschureisi par apfaunedamu un us-
mohdinadamu preekschshimi usteize. Zik dascha-

das skohlas tee par to pee wianna mehginaja,
zil rei wianna mallas apgahnija! Netti kahda
nebbela aisgahja, ka ne kahda neslawâ, tad
ar fruppeem, tad ar ohlahm, (pauteem) woi
laukâ, woi plawâs, woi kuhis woi stalfôs,
woi zittâ kahdâ weetâ tiffe atrasta. Bet winsch
liffahs allaschin ne ko ne redsejis, un tik pazee-
tigi wiffu to panesse, ka ne tad ne atreebehs,
kad irr paschu darritaju bija dabbujis paman-
niht. Tomehr, kad kahdâ nakri winnam gat-
tawôs rudfôs leelu gabbalu bij eeplahwuschî,
un to Deewa dahwanu ar tahdeem ehrmeem
famaitajuschî, tad tas winnam firdi fahpeja, tâ
ka winsch pee mahzitaja gahja, tam to fuhdse-
dams un to luhgdams, tahdu skauga darbu
un tihschu apstahdeschanu norahht, bet turflahht
arri fluddinaht, ka winsch farweem nihdetajeem
labprahht peedohdoht, ka ne gribboht ne weenam
ko launu atwehleht, bet jo wairak ar skaidru
peedewigu firdi wiffu labbu teem no Deewa
luhgt, bet kad winsch arri par to zerrejoht, ka
tee wairs ne buhschoht wiannu tahdâ skaudigâ
wihse aisneem un apfaiteht, bet turprettim us
preekschu kâ mihli draugi ar wiannu dsihwoht,
pee ka tee wiannu wiffas waijadfibas us pirmu
wahrdû paklausigu un palihdsigu atraddischoht.
Weens kaiminsch winnam bija, kas pahy wif-
seem nifns buhdams, tam jo leelus firdehstus
darrija. Schim zaur neapdohmigu pirts-kur-
rinaschanu ugguns zehlehs. Mans tehws bija
pats pirmais, kas ar wisseem farweem puischeem
tam waligâ steidsehs, tahs zittas ehkas tam
wehl isglahbe, un tam wehl daschu zittu pa-

libhsibu un atweeglinaschanu rahdija. Zits no winna prettineekeem, fas winnu fauna list gribbedans, dauds mellus no ta bij ispaudejis, tikke preeksch funga apfuhdsehts un par sagli dsihts. Mans tehws sinnaja, fa tas ne bij teefa; winsch tuhda neaizinahts nogahje, to stipri aisstahweja, un parahdija winna beswainibu tanni leeta. Ta winsch arween faruus eenaidneekus apfauneja, un turklast atgreese, fa no ta laika winnam ne ween no wisseem meers bija, bet fa arridsan ifkatrs eefahje winnu gohdaht un winnu padohmu zeenih, ta fa beidsiht daschi faruus paschus behrnus pee winna mahziba dewe.

Ta manna tehwa pazeetiba un lehniba uswarreja, un wissas winna prettineeku apfmeeschanas un skaudigas usmahfschanas ne paspehja winnu eefahktu dsihwi pahrgrohsiht. Bet schi irr: fa mehs Deewu luhdsam un strahdas jam; un no schahm abbahm leetahm ne kahds laiks, ne kahda buhschana muhs ne atschkire. Swehdeenu un augstus swehtkus mehs allasch swehti swehtijam. Mehs dohdamees us basnizu; mahjas pahrnahkfuchi pehz pussdeenas spreddiki lassam, waffara prett wakkaru pastaigajamees ahra wehsumâ ap laukeem, woi arri birses sehnes un ohgas lassidami; bet seemâ ar kaimineem pamihfschu apmeklejamees, un ta farwas garras stundes nokawejam, wezzi ar wezzeem zaur mihligahm farunnaschanahm, un jauni ar jauneem zaur lustigahm spehleh m ar wissu gohdu palustedamees. Bet frohgôs neweens no mums narw atrohnam. Ko tur daschi mefle, faz-

zija allasch mans tehws, ta fa malku allus un labbus draugus, to warram labbafi un lehtaki mahjas few sagahdatees, drohschi sinnadami fa schè neweens muhs ne brihdehs, un fa schè ne kahdas apgrehzibas, ne kahdu dumpi ne dsirdesim un ne redsesim. — No peekdeenas wakkara, no leekahm paswehtdeenahm, un no jauncem swehtkeem, ko daudsi wehl zeeni ne ko ne sinnam. No swehtkeem sinnam, fa tee zittas semmès pehz wezza un zittas atkal pehz jauna kalendera tohp swehtiti, fa tas ne stahw Deewa likkumòs, un ne kur no winna narw pawehlehts, furrus no abbeem buhs swehtih, woi tohs wezzus, woi jaunus, fa ne weenâ semnè ne tohp abbi basnizàs swehtiti, un fa Deews to kristitu lauschu walkâ lizzis, pee kurreem no abbeem tee gribb turretees. Kad tapehz kristigi walbineeki farwas semmès pawehl pehz wezza woi pehz jauna kalendera laiku skaitih, un swehtkus swehtih, fa tad mums warretu brihw buht, pagalwigi prettim darriht, to jaufu weenlibhsibu eeksch leetas pamest, un bes teem wezzeem swehtkeem fas basnizàs tohp turreti, farwas mahjas ir wehl tohs jaunus swehtkus zeenih? Bet peekdeenas wakkars libhs ar wisseem zitteem leekem swehtkeem ta jaw fa sinnama blehnu-tiziba irr atmettami, un tikfai flinki un staiguli, un fas ihsti nejahgas kalpi irr, tee ween warr kahdas babbu-pasakkas wehl aplam eezeenih. Darba-deenas mums paleek darba-deenas, kur katram jastrahda, fa laiks un buhschana to isness. Mans tehws, farwas deenas nobsihwojis, un

farvus spehkus nobeidsis, arween paleek mahjäs
 pee behrneem. Bet tapeh3 winsch schè ne suhrst
 un ne puhst, fà daschi zitti wezzi, fnausdams
 un bes ruhpeschanas farwu laifu pahrlaisdams,
 bet winsch fakka: to darroht es jaw ne sin-
 natu, fa es wehl dsihws esmu, un zaur
 tahdu glehwumu jo wahjaks paliktu, un
 no gaxxa laifa drihs farwu dsihwibu ap-
 niktu, bet ja man tahds darbs rohka, tad
 es fewi paschu nomannu, un wiffus fa-
 wus prahtus jautrus usturrü. Un wiina
 darbs un laifa-faweschana, fo winsch few no-
 lizzis, irr schis: no rihta lihds asaidam winsch
 ar behrneem tinnahs, un ffohlu turr. Wiffu-
 pirnak, kad pahitari pulka noturreti, winsch
 wehl zaur ihpafchu karstu Deewapeeluhgshanu
 un fluffu bihbeles lassifchanu farwu firdi us Dee-
 wu zilla. To darrijis, winsch tohs leelakus behr-
 nus pee fewim aizina, un teem usdohd kahdu
 gabbalu eeksch Stendera bihbeles-stahsteem, lai
 to daudsreis preeksch fewim pahrlassa un prahkä
 paturr. Ramehr schee mahzahs, winsch fo
 raksta, ar fo wairak ne fà stunde aiseet. Tad
 masakeem behrneem leek atnahkt ar sawahm
 grahmatahm, papreeksch tohs aprauga, woi
 tee arri masgajufchees, galwu sukajufchi un
 glihti apgehrbuschees, un tad weenu peh3 ohtra
 ffohle, fur weens jaw kohpâ lassa, ohtrs boh-
 stere, treschais wehl tik raksta-sihmites mahzahs.
 Tad wiffers kohpâ kahdu stundi meldijas eerah-
 da, fur tee masaki, wehl ne mahzedami lassih,

arri klacht stahw, un meldijas lihdsi welk, teem
 wezzakeem wahrbus pakka teidami. Nu lee-

lafeem iswaiza to ismahjitu swehtu stahstu.
 Peh3 asaida lihds launagam atkal tà pat ar
 behrneem darra, un kas nu pah3 zitteem apdoh-
 migs, un tschakls farwâ mahzifchanâ bijis, kas
 jo labbi to mah3 isteikt, fo tas lassijis, tam fà
 par atmaksafchanu dohd fo rakstih, un tam
 us wakkaru lauj preekschâ lassih no tahm jau-
 lah3m pasakkahm un stahsteem, jeb no tahs
 augstas gudribas grahmatas, fo wezzais Sten-
 ders farakstijis. Tà winni zits pah3 zittu us grab-
 matahm dsennahs un arween ar lusti pee-eet.
 Nu winsch ffohlu beids ar kahdu dseefmu, un
 behrnus atlaidis eet atkal farwâ kambari, tà
 pat fà no rihta farwâ dwehsele apkohyt zaur
 swehtahm lassifchanahm. Krehslibâ winsch ap-
 labrt staiga, wiffas mallas aprandsdams, woi
 wiff farwâ weetâ un pareisi irr nokohyts. Wak-
 laru lihds gullu-laikam winsch kawe, ar teem
 sawejeem tehrsedams, un kahdu weeglu darbu
 strahdadams, fà tibklus addidams, furwjus
 pihdams, masus muzzineeka traufus taifidams,
 fur arri teem leelafeem behrneem allasch wai-
 jag klacht buht un to eemahzitees. Pawaffarâ
 un waffarâ, fur behrni no mahjahm isklisht,
 un zitti gammös, zitti pee lauka-darbeem roh-
 nahs, ffohlas-darbs ne weddahs tik lihdsigi,
 un tad winsch atkal stahw us lauku-fargafcha-
 nu, un zil spehdams wiffas mallas apeet un
 ffohdes nosfarga. — Ir manna behdiga faim-
 neeze, kas neredfiga, tomehr ne gribb par melki
 us pasfaules buht, un ar neekeem fultees. Wehl
 ta ne kad naw schelofusees par gaxxa laifu.
 Ne warredama, fà zittahrt eeradufsi, farwai

namna turreſchanai paſſat-eet, winna zittabi un ſawâ wiſſe ſinnahs. Tas winnai jaw leela laika-kawefchana, ka winna, kad tee leelali behrni wezzam tehwan uſſakfa, us to uſſklau-fahs. Bet winna ir patti tohs behrnus wehl preeſſchâ nemm. Tad teem waijag winnai preeſſchâ laſſiht woi kahdu garrigu dſeesmu, woi kahdu luhgſchamu, ko ta noſihme, woi kahdu gabbalu no bihbeles, un tad winna ikreifes ſakfa, kas tē ihpaſchi japaturr, un to meſle winnu wehl miſtſtâs dwehſelēs eeſpeest zaur gudrahm iſſkaidroſchanahm. Ihpaſchi winna tahs meitâs nemm ſawâ mahzibâ, melledama, kâ labbai mahtei preederr, tahm gudribu doht eekſch wiſſeem ſeewiſſchku tiſſkumeem un peeſlahjumeem, ka tahs ſinnatu ſawu laimi un gohdu ir ſchinni paſaulē wehrâ nemt, un iſſfargatees no wiſſſahm peewiſſſchanahm un apgrehziſſbahm, no wiſſſahm nelainehm un apſmeekleem, kas zaur ſawu paſſchu waini tahm warretu zeltees. Pa tam ſtarpam ta arween ko warredama ar ſawu rohku ſtrahda, woi pee rattina wehrpdama, woi ſekkes addidama. Un jebſchu winna ne ko ne warr redſeht, tad tatschu ne kas namnâ un pee ſaimneeziſſas ne noteek, no ka ta ne ſinnatu. Wiſſſ winnai ruhp; wiſſſ eet ar winnas ſinnu un zaur winnas nolikſchamu. Winna ſakfa, ko buhs wahriht, kâ wiſſſu buhs wahriht, kâ wiſſſu buhs kohpt un glabbah; winna pawehl tohs darbus, kas meitahm uſſdohdami, waiza pehz putneem un wiſſſeem ſiſſeem un lee-leem lohpeem; un no wiſſſa ta winnas wezzakai meitai jaatbild. Winna irr ta mutte un ſchi

ta kahja. — Tu man wehl jateiz no mums zit-teem, kas wehl eſſam weſſeli un pee pilneem ſpehkeem. No ſweſcheem naw wairak muhſu ſtarpâ, kâ 2 kalpi, ko allafch turrâ, un teem paſſcheem waijag muhſu dſihwi peenemt. Kas wehl pagans irr, no pahtareem behg, par ti-zibâs-ſainotaju uſmettahs, un ſagla jeb zittu kahdu blehſcha-aminatu dſemm, jeb arri aplam ſlinkſ irr, un pa frohgeem waſajahs, to ſawâ ſtarpâ ne eeredſam. Ja nu par nelaini gad-dahs, ka tahdu peenehmufchi, tad muhſu pirma un firſniga darboſchana ta irr, to pee ſawas dſihwes peelaust un uſ labbeem zelleem uſweſt. Ja tahds, nebehdneekſ buhdams, ne gribb uſ muhſu mahzibahm klauſitees un atgreeſtees, tad to ilgaki ne paturram, bet aiſſdſennam; jo, tâ mans tehws ſakfa: tahds mums ne kahdu labbumu ne padarra, bet tiſ lahſſus muhſu dſihwoſchanâ eeneſſ. Wiſſeem pee mums waijaga Deewu bihtees, un luſtigi un gohbigi uſ ſaweem nolikteem darbeem dſihthees. Tahdâ laikâ, fur darbs darbu dſemm, mehſ ihpaſchi ſawus ſpehſus ne taupam, bet knaſchi un muddigi ſtrahdajam, kas darrams. Ir tad, kad zaur gaiſu kahda aiſſkawefchana roh-nahs, mehſ ne turrâ rohkaſ klehpt un ne cima diſki, bet zittu ko eeſahkam; jo tam ne kad darba ne truhſt, kam luſte ſtrahdah. Tâ mehſ kahdâ zeetâ pawaffarâ, fur ne warreja driſſ ſemne eektuht, un uſ lectu bij jagaïda, baſniſas-zellam no muhſu mahjahm, wiſſſgar-ram kamehr muhſu eſchâs tekk, wihtolus eſſam ſtahdijufchi, un zittâ ſlapjâ ruddeni, fur waſ-

saraju fanemschana pailbsinajahs, to paschu zellu sinukki effam islahpijuschi un ihstu dambi patai-
 fjuschi. Kad darba laiks pagallam, un mums
 no lauku-fohpfschanas atpuhschana irr, kà tag-
 gad, tad mahju=darbu gohds, un katram fawb
 ihpats ammatò, kà juhs paschi pirmiht istabà
 redsejuschi. Un tas mums pehz laika=fawescha-
 nas, ka ne puhstam un ne tohpam neweffeli,
 woi us grehkeem fahrdinati. Un zil meh's pee
 ta turflaht wehl nopelnam, woi pataupam!
 Mums narw par naudu japehrk ne kahdi rittini,
 neds ratti, neds kammanas, neds spanni, neds
 zitti tahdi masi ribki un traufki kas pee mahju-
 buhschanas waijadfigi; to wiffi paschi prohtam
 un wallas laika pataifam. Un kad 2 seewas, man-
 nas meefigas mahfas, un manna widdeja jaw pee-
 augusi meita, arween us aufchanu stelles fehseh,
 tad mums ir ne waijaga fwefehcheem wehwe-
 reem ko makfakt. Tà nu pee tahdahm patau-
 pitahm naudas=isdohschanahm, un ir zaur
 to, ka frohgòs un tirgòs ne ko ne isfchkehrdam,
 mums no muhsu laukeem, dahrseem, bittehm,
 putneem un lohpeem, ko peederrigi apfohpjam,
 ne ween irr muhsu pilniga un weegla pahrtif-
 schana, bet arri kas atleek, no ka warram fun-
 gam, mahzitajam un ikweenam lihdsigi buht,
 kahdà reisè waijadfigam ko peemest, zitteem un
 pascheem ko par labbu darriht, few daschadas
 labbas gohda=leetas faraudsicht, un tatschu ir
 us nahkofcheem wahjeem gaddeem wehl kahdu
 nohtes schkillinu pee mallas list un glabbah.
 Tapehz meh's ne ko ne sumam no pawaffaras-
 laika, neds, kas tas irr: us kunga flehti lau-

sleeb. Tapehz mums zaur wiffu gabdu mahjàs
 irr fawb paschu bruhwehts allutinsch, ka war-
 ram kahdu malku draugam preefschà zelt, un
 arri paschi brihscham atdsertees pehz meefas at-
 spirdsinaschanas. Tapehz mums muhscham ne
 truhst fwezzes, ka mums ne waijag skallus
 dedsinah, neds ar winnu duhmeem few pa-
 schus lihds ar fawahm drahnahm nejauki eefweh-
 pinah, un azzim un wesselibai skahdi darriht.
 — — Schè gaili jaw fahze dseebah; mans
 mihtsch stahstiais istruhkabs, bet man leela
 patifschana bij bijusi, winnu dsirdeht, un es
 pats brihnijs, ka laiks man tik ahtri bij ais-
 strehjis. No winna peeminnehts es nokehrbohs
 un eelihdu tanni preefsch man jaw fataifità mihtstà
 gultà, kur drihs tahdà dsikà meegà eegrimmu, ka
 pirmak ne usmohdohs, kamehr behrnu finalkas
 stannas balsis rihta pahtaròs mannu dwehfeli us-
 trihjinaja. Manna schkirschana no fcheijenes bija
 kà schkirschana no wezzeem draugeem un labbadar-
 ritajeem. Lihds leelzefam, us labbu pufs juhdsi
 semnes tahlu tee man ar leelu gohdu pawaddija;
 pats wezzais jahfchus lihds bija, un es, wehl reisi
 no firds teem pateifdams, un Deewa swehtibu
 wehledams, no teem schkibrohs, apneidamees,
 wiffu to farakstih un list drikkeht, ko schè biju re-
 bsejis un dsirdejis, lai ir zittu firdis fchi sehfla
 taptu isfehya un labbus un baggatus auglus nestu.
 Un to paschu wehledams un zerredams ir es scho
 gabbalu no tabs teizamas wezzas, bet jaw ispirktas
 grahmatas esinu isnehmis, un zaur scho grahma-
 timu par jaunu laudim sunnamu darrijis.

W....r.

Veelikkums.

1) Zik leela irr Kursemmē?

No Leepajas lihds pat beidsamam stuhrim Augschemmē ais Zehkabstattes 380 werstes, woi 54½ juhdse garrumā; un no Kolku ragga, ais Dundangas, lihds Palanges Kursemmēi 192 werstes jeb 27½ juhdse plattumā.

2) Zik pilfatu Kursemmē?

Weenpadesmit: Zelgawa, Wausse, Jaunjelgawa, Zehkabstatte, Lulkume, Kuldiga, Piltene, Wentespils, Lišputte, Grohbine un Leepaja.

3) Zik meestu Kursemmē?

Astoni: Dohbele, Ilakste, Subbate, Kandawa, Zahbile, Talsene, Salde un Dohrbe.

4) Zik kirspehles Kursemmē?

Trihsdesmits un pēzas: Zelgawas kirspehle, Dohbeles, Meschamuischas, Seffawas, Waustas, Cezas, Wezmuischas, Baldohnes, Sehlpilles, Nerretas, Aiskrankles, Dinburges, Laukesses, Lulkumes, Jaunpilles, Auzemeš, Kandawas, Zahbilles, Talsenes, Ahrlawas, Kuldigas, Saldes, Wentes, Piltenes, Dundangas, Lišputtes, Piltenes-Lišputtes, Sakkaleijas, Aischwanges, Walteka pilles, Embohstes, Gramsdes, Grohbines un Dohrbes kirspehle.

5) Zik leelas uppes Kursemmē?

Trihs: Leeluppe, Abawa un Wente.